

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 17Ps/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224200752
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Frigová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8224200752.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Annou Frigovou vo veci úpravy spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., štátneho občana SR, zastúpeného procesným opatrovníkom JUDr. Jánom Liškom, vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, o návrhu navrhovateľa E. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., štátneho občana SR, zastúpeného JUDr. Martinom Tyčom, advokátom, so sídlom Čat. Nebiljaka 844/21, 089 01 Svidník, IČO: 55 927 653, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Obmedzuje A. B., nar. XX.X.XXXX spôsobilosť na právne úkony, a to pri rozhodovaní o svojej liečbe v rozsahu poskytovania ambulantnej starostlivosti, či o umiestnení v zdravotníckych zariadeniach.

II. Ustanovuje A. B., nar. XX.X.XXXX za opatrovníka jeho otca E. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý rozhoduje o liečbe svojho syna v rozsahu poskytovania ambulantnej starostlivosti, či o jeho umiestnení v zdravotníckych zariadeniach.

III. Opatrovník je povinný riadne vykonávať svoju funkciu, dvakrát do roka a to vždy k 30.6. a k 31.12. predkladať súdu správu o zdravotnom stave a dbať na pokyny súdu.

IV. Trovy dôkazov platí štát.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 18.3.2024 domáhal obmedzenia spôsobilosti na právne úkony svojho syna A. B., nar. XX.X.XXXX. Návrh odôvodnil tým, že jeho syn A. B. žije s ním a jeho manželkou, teda s rodičmi, v spoločnej domácnosti v C. XX. Syn bol normálny a zdravý mladý muž, v živote rástol a prosperoval. Našiel si priateľku, s ktorou časom uzavrel manželstvo, pričom z manželstva má dve deti. Toto

17Ps/4/2024

-2-

manželstvo časom stroskotalo a došlo k rozvodu. Od tohto momentu začalo jeho syna ťažiť. Zo začiatku tomu s manželkou ako rodičia neprikladali ťažkú váhu, avšak cestu z tohto jeho vnútorného vypätia našiel v alkohole. Začal popíjať alkohol, čo za toto obdobie prerástlo do ťažkého alkoholizmu. Tento stav začal niekedy v priebehu rokov 2018/2019 a trvá dodnes. Jeho stav je v súčasnosti na takej úrovni, že pokiaľ si nevypije, je agresívny, má silné abstinenčné príznaky, počas ktorých je veľmi agresívny a trasúci sa. Každé ráno si musí vypiť alkohol, čo ho dostane do relatívnej pohody a potom, keď už je pod jeho vplyvom, je opäť agresívny. Je to taký kolotoč. Denne má potrebu vypiť značne množstvo tvrdého

alkoholu. F. A. tak už veľmi dlhú dobu trpí závislosťou na alkohole. Všetky doterajšie pokusy pomôcť mu tento závažný problém vyriešiť skončili neúspechom, nakoľko každú liečbu, ktorej sa podrobil, predčasne ukončil. Proti jeho vôli ho totiž nemohli hospitalizovať a liečiť. Počas týchto rokov bol niekoľkokrát umiestnený v psychiatrickom zariadení NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov, kde sa podrobil liečbe, avšak túto liečbu, ako je zmienené vyššie, nedokončil, pretože liečbu vždy sám dobrovoľne ukončil. A ak aj mu bola vypísaná a odoslaná žiadosť na špecializovanú liečbu, na túto liečbu po prepustení nenastúpil. Liečebnému procesu v špecializovanom zariadení sa sám dobrovoľne nechce podrobiť. Ak syn nie je pod vplyvom alkoholu, je vždy agresívny, a to z dôvodu silných abstinenčných príznakov, kedy sa nám alebo sebe vyhráža zabitím, ak mu nedáme alkohol. Naopak, ak je pod vplyvom alkoholu, tak je agresívny taktiež. Častokrát boli nútení zavolať naňho políciu, aby s ním ako tak spravila poriadok. Jeho zdravotný stav zasahuje do života celej rodiny, lebo mu chcú pomôcť. Akékoľvek snahy v podobe dohovárania, či vysvetľovania, že akákoľvek závislosť, ktorá ohrozuje život človeka a psychické zdravie rodiny, sa dá vyliečiť, že mnoho ľudí sa z tohto stavu dostalo, je jedinou nádejou, že sa z toho dostane aj ich syn, ostali bezúspešné. Závislosť syna na požívaní alkoholických nápojov sa za tieto roky značne prehĺbila, pričom dôsledky ťažko dopadajú predovšetkým na jeho zdravie a psychiku. Z tohto hľadiska je to so synom v spoločnej domácnosti veľmi náročné, pretože sa im ťažko pozerá, akým smerom sa uberá jeho život. Pre nich ako rodičov je pohľad na syna veľmi bolestivý a chcú mu z ľudského hľadiska v živote pomôcť, pretože ak bude naďalej pokračovať v doterajšom užívaní alkoholu, tak jeho zdravotné ohrozenie sa stane neodvratným. Na teraz vidia, že jedinou možnosťou, ako mu môžu podať pomocnú ruku, je jeho obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a to tak, že nebude spôsobilý rozhodovať o svojom zdravotnom stave a umiestnení do zdravotníckej starostlivosti a môže byť do ústavného zariadenia vykonávajúceho zdravotnícku starostlivosť umiestnený bez svojho súhlasu (viď rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 19Ps/6/2016 z 19.8.2018).

2. Súd podľa § 240 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) ustanovil A. B., nar. XX.X.XXXX pre konanie procesného opatrovníka JUDr. Jána Lišku, vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Bardejov.

3. Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že navrhovateľ trvá na podanom návrhu a žiada, aby súd rozhodol v zmysle petitu. Má za to, že v danom prípade je danosť návrhu nie len z formálneho, ale aj z ľudského hľadiska dôvodná a to s odkazom na závery znaleckého posudku G. H., ktorá uviedla, že obmedzenie rozhodovať o liečbe posudzovaného, či umiestniť ho v zdravotníckych zariadeniach, je dôvodná.

17Ps/4/2024

-3-

4. Navrhovateľ pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že trvá na podanom návrhu. Jeho syn má 28 rokov a on so svojou manželkou sa stále o neho starajú. Zo začiatku bol ich syn v poriadku, potom sa oženil a na to rozviedol. Po rozvode sa jeho zdravotný stav zmenil, začal v nadmernom množstve požívať alkoholické nápoje a požíva ich tak, že nie je schopný už ovládať svoje konanie, chápať ani to, že sa musí liečiť a preto podal ten návrh, aby on mohol rozhodovať o tom, či sa má liečiť alebo nie a kedy. V prípade, že súd rozhodne o tomto návrhu, tak chce byť synovi ustanovený za opatrovníka v tomto rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony.

5. Osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná, A. B., na pojednávaní uviedol, že súhlasí s podaným návrhom navrhovateľa. To, čo uvádzal otec, je pravda, že v nadmernom množstve požíva alkoholické nápoje. Začalo to všetko od rozvodu, nevedel sa s tým zmieriť, stratil prácu a preto začal piť. Teraz užíva pravidelne lieky a snaží sa liečiť. Vie, že svojim rodičom ublížil, vie, že sa pre neho trápia. Má už aj zdravotné problémy, začali ho bolieť nohy, otec mu musí pomáhať s hygienou. Vybavuje si invalidný dôchodok, peniaze potrebujem, nakoľko má dve maloleté deti, na ktoré musí platiť výživné.

6. Procesný opatrovník pri výsluchu na pojednávaní vychádzajúc zo znaleckého posudku súhlasil s návrhom navrhovateľa.

7. Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychiatria MUDr. Dagmar Breznoščákovej, Ph.D. č. 9/2024 zo dňa 14.6.2024 ustanovenej súdom na vyšetrenie duševného stavu A. B. súd zistil, že posudzovaný trpí od narodenia kontinuálnym mentálnym postihom – duševnou zaostalosťou ľahkého

stupňa v kombinácii s duševnou poruchou nie v zmysle choroby syndrómom závislosti od alkoholu, ktoré sú trvalého charakteru a u posudzovaného sa manifestujú najmä kompulzívnym kontinuálnym pitím so stratou kontroly, s neschopnosťou samostatnej abstinencie, s rozvojom abstinenčných prejavov pri poklese hladiny etanolu v krvi an. prít. delirantné prejavy s poruchami vnímania v zmysle najmä vizuálnych halucinatórnych zážitkov, myslenie simplexné, ale bez porúch štruktúry a obsahu, prítomný inferiórny intelekt, prejavy ľahkej duševnej zaostalosti, mnesticke poruchy, organické prejavy CNS, osobnosť simplexná, dráždivá. Kontinuálny mentálny postih nie je možné liečbou ovplyvniť, ale komorbidné poruchy v zmysle závislosti od alkoholu pri pravidelne užívanej liečbe pri supervízii a abstinencii áno, teda obmedzenie rozhodovať o svojej liečbe či umiestnení v zdravotníckych zariadeniach je dôvodné. Vzhľadom na charakter duševnej poruchy posudzovaného je možný jeho osobný výsluch bez predpokladanej ujmy na jeho zdravotnom stave, zmysel konania a rozhodnutia o obmedzení spôsobilosti na právne úkony a je možné doručiť mu rozhodnutie bez toho, aby to nepriaznivo ovplyvnilo jeho zdravotný stav.

8. Podľa § 10 ods. 1 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

9. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

17Ps/4/2024

-4-

10. Podľa § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

11. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

12. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. Podľa § 250 ods. 1 CMP, súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

14. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

15. Podľa § 277 ods. 1 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

16. Podľa § 93 vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

17. Súd dospel k záveru, že A. B. trpí od narodenia kontinuálnym mentálnym postihom - duševnou zaostalosťou ľahkého stupňa v kombinácii s duševnou poruchou nie v zmysle choroby syndrómom závislosti od alkoholu, ktoré sú trvalého charakteru. Kontinuálny mentálny postih nie je možné liečbou ovplyvniť, ale komorbidné poruchy v zmysle závislosti od alkoholu pri pravidelne užívanej liečbe pri supervízii a abstinencii áno. Tento stav posudzovaného spôsobuje, že nie je schopný rozhodovať o svojej liečbe či umiestnení v zdravotníckych zariadeniach. Súd preto A. B. v zmysle citovaného ustanovenia § 10 ods. 2 OZ obmedzil spôsobilosť pri tomto rozhodovaní tak, ako je uvedené vo výroku I. rozsudku.

18. V zmysle citovaného § 248 ods. 2 CMP vo výroku II. rozsudku súd ustanovil A. B., nar. XX.X.XXXX za opatrovníka jeho otca E. B., nar. XX.X.XXXX, ktorý bude rozhodovať o liečbe svojho syna v rozsahu poskytovania ambulantnej starostlivosti, či o jeho umiestnení v zdravotníckych zariadeniach. Opatrovník je v zmysle citovaných ustanovení povinný dvakrát do roka predkladať súdu správy o zdravotnom stave opatrovanca a dbať na pokyny súdu (výrok III. rozsudku).

19. Podľa § 221 CSP, písomné vyhotovenie rozsudku nemusí obsahovať odôvodnenie ak a) je na pojednávaní vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých strán alebo ich zástupcov, ktorí sa vzdajú odvolania, alebo b) to ustanovuje tento zákon.

17Ps/4/2024

-5-

20. Na pojednávaní dňa 26.7.2024 bol vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých účastníkov, ktorí sa vzdali odvolania a preto rozsudok v zmysle citovaného ustanovenia § 221 CSP obsahuje skrátené odôvodnenie.

21. Trovy dôkazov v tomto konaní platí štát v zmysle § 251 ods. 1 CMP (výrok IV. rozsudku).

22. O trovách konania súd vo výroku V. rozsudku rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o možnosti podať opravný prostriedok sa účastníci svojho práva na podanie odvolania vzdali (§ 368 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov, po vyhlásení rozsudku sa však účastníci konania vzdali práva podať odvolanie.